

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΣΤΕΡΕΑΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΔ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

**3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Τοπικής Ιστορίας και Εκπαίδευσης
Η Μικρασιατική Καταστροφή και η διδακτική προσέγγισή της
στο σύγχρονο σχολείο**

Χαλκίδα, 27-29 Ιανουαρίου 2023

Συνεδριακό Κέντρο Διοικητηρίου Π.Ε. Ευβοίας, Λ. Χαϊνά 93

Τελετή έναρξης: 27/1/2023, ώρα 18.00

Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Φιλολογίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΚΙΔΕΩΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27/01/2023

✓ **ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ (17.30-18.00)**

✓ **ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΕΠΙΣΗΜΩΝ (18.00-18.30)**

✓ **ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ**

➤ «Μικρασιατική Καταστροφή: Αίτια και συνέπειες»

Κλάψης Αντώνιος, Επίκουρος Καθηγητής Διπλωματίας και Διεθνούς Οργάνωσης, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

➤ «Ενδεικτικές προϋποθέσεις μιας διδασκαλίας για τη Μικρασιατική Καταστροφή»

Σμυρναίος Αντώνιος, Αναπληρωτής Καθηγητής Νεοελληνικής Ιστορίας, Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης και Διδακτικής της Ιστορίας, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

✓ **ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ**

ΔΑΣΚΑΛΩΝ & ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/01/2023 (09.00-11.00)

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Χρύσα Τσαμπούλου, Γιώτα Καραφέρη)

1. «Ταξιδεύοντας στη Μικρά Ασία με αφορμή μία...υπόσχεση»
3^ο Δ.Σ. Νέας Αρτάκης
2. «Η γιαγιά Αρέθουσα κάτι έχει να μας πει: η Τοπική Ιστορία μέσω της θεατρικής αγωγής και των ψηφιακών τεχνολογιών στο σχολείο του 21^{ου} αιώνα»
3^ο Δ.Σ. Βασιλικού
3. «Ταξίδι στο χρόνο: από την Παλαιά Λάμψακο (Λαπσεκί) στη σύγχρονη Νέα Λάμψακο»
Δ.Σ. Νέας Λαμψάκου
4. «Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας μέσα από τις πέντε αισθήσεις»
17^ο Νηπιαγωγείο Αχαρνών
5. «Περιπλανώμενα πουλιά» 5^ο Δ.Σ. Λιβαδειάς
6. «Ηλίας Βενέζης "Η επιστροφή του Αντρέα". Μια στιγμή της Μικρασιατικής Καταστροφής»
Γυμνάσιο Λουτρών Αιδηψού

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΕΡ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Γ. Χουλιάρη-Σιδερά, Χ. Νίκα)

1. «Η αποκατάσταση των προσφύγων και οι γενικοί όροι Διδακτικής της Ιστορίας της Μικρασιατικής Εκστρατείας με αφορμή το παράδειγμα της Λιβαδειάς Βοιωτίας»
Μιχάλης Λυμπεράτος, Ιστορικός, Διευθυντής 3^{ου} Γυμνασίου Λιβαδειάς
2. «Εναλλακτική προσέγγιση στο κείμενο «Ταξίδι χωρίς επιστροφή» της Διδώς Σωτηρίου»
Αναξαγόρειο Γυμνάσιο Νέας Λαμψάκου
3. «100 χρόνια πέρασαν-θυμάμαι κάποτε...» 3^ο Γυμνάσιο Θήβας
4. «Το ταξίδι χωρίς επιστροφή των Αρτακηνών προσφύγων»
Γυμνάσιο Νέας Αρτάκης
5. «Ταξίδι χωρίς επιστροφή» 6^ο Γυμνάσιο Χαλκίδας
6. «Ηθη και έθιμα Μικρασιατών στον τόπο μου» Εσπερινό Γυμνάσιο Θήβας

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ (11.00-11.30)

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/01/2023 (11.30-13.30)

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Δρ. Ελένη Μπενιάτα, Δρ. Κων/νος Φράγγος)

1. «Ο ρόλος της πίστης στη ζωή των προσφύγων – Μεταφορά ιερού λειψάνου Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου από το Προκόπιο της Καππαδοκίας στο Νέο Προκόπιο Ευβοίας» Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ.κ. Χρυσόστομος
2. «Ψηλαφώντας την ανταλλαγή πληθυσμών μέσα από την ιστορία του Οσίου Ιωάννη του Ρώσσου» Γυμνάσιο Προκοπίου
3. «Μικρασία – Βιωματική Μάθηση –Δειγματική διδασκαλία της Μικρασιατικής καταστροφής μέσα από τον χορό και το τραγούδι» ΓΕΛ Βελεστίνου Μαγνησίας
4. «Το προσφυγικό ζήτημα ως κομμάτι της τοπικής ιστορίας. Η περίπτωση των Τρικάλων» 4^ο Πειραματικό ΓΕΛ Τρικάλων «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης»
5. «Γνωρίζω τη γειτονιά μου και την ιστορία της: το Νέο Ικόνιο» Δ.Σ. Νέου Ικονίου Περάματος Πειραιά
6. «Περάσαμε κάβους πολλούς. 100 χρόνια μετά...μνήμες Μικράς Ασίας» Δ.Σ. Αγίου Κωνσταντίνου Φθιώτιδας

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΕΡ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Δρ. Κων/νος Ζημιανίτης, Δρ. Χ. Μαρκαντώνης)

1. «Η Μικρασιατική εκστρατεία και η καταστροφή» Π.Π.Δ.Σ.Π.Α. Μαράσλειος
2. «Εγώ ο πρόσφυγας: νέα πατρίδα, νέα ελπίδα» 49^ο Δ.Σ. Αθηνών
3. «Το ημερολόγιο ενός εύζωνα αφηγείται την ιστορία» 2^ο Δ.Σ. Εχιναίων Φθ/δας
4. «100 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή» 1^ο Δ.Σ. Λαμίας
5. «Πρόσφυγες στον τόπο μου με μόνη αποσκευή την ελπίδα» 4^ο Δ.Σ. Άμφισσας
6. «100 χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή: το αποτύπωμα των γεγονότων του Ελληνοτουρκικού Πολέμου (1919-1922) στις αντιλήψεις, την ιστορική συνείδηση και την ιστορική κουλτούρα των Ελλήνων εκπαιδευτικών»

Νικόλαος Αποστολόπουλος, Δρ. Ιστορίας Παν/μίου Αιγαίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, MSc., 1ο Δ.Σ. Νέας Αρτάκης

Ειρήνη Μαρκάκη, Δρ. Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης, Εκπαιδευτικός ΠΕ78, MAEd., Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΩΣ ΤΙΣ 16.00

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/01/2023 (16.00-18.00)

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Γ. Παντίδου, Ν. Καντανολέων)

Ομιλία: "Η έννοια της μεταμνήμης και η μεταβίβαση της προσφυγικής εμπειρίας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές εφαρμογές στη διδασκαλία και στην εκπαίδευση"

ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας ΕΚΠΑ

1. «Φύγετε...είστε πρόσφυγες, πρόσφυγες, κακοί άνθρωποι» ΓΕΛ Ρίου Αχαΐας
2. «1922-2022 Εκατονταετηρίδα Μνήμης του Προσφυγικού Ζητήματος»
Ελληνογαλλική Σχολή Πειραιά Saint-Paul
3. «Μικρασία: ένας αιώνας μνήμης» 1^ο ΓΕΛ Άμφισσας Φωκίδας
4. «Αλησμόνητες πατρίδες: Μικρά Ασία. Το αφήγημα της Ακμής, του Ξεριζωμού, της Αναγέννησης» ΓΕΛ Ευπαλίου Φωκίδας
5. «Μικρασιατική καταστροφή και σύγχρονα προσφυγικά ρεύματα: όταν η Ιστορία συναντά τη Λογοτεχνία» ΓΕΛ Φιλώτα Φλώρινας
6. «Το αποτύπωμα της Μικρασιατικής καταστροφής στον σύγχρονο κινηματογράφο» 1^ο Πρότυπο Λύκειο Χαλκίδας

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΕΡ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ε. Ζούνη, Δ. Καρλατήρα)

Ομιλία: "Η Μικρασιατική Εκστρατεία στο πλαίσιο των γεωπολιτικών ανταγωνισμών των Μεγάλων Δυνάμεων στην Εγγύς και Μέση Ανατολή"

ΛΑΖΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, Διδάσκουσα Τμήματος Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ και ΜΠΣ Πόλεμος, Πολιτική και Στρατηγικές Σπουδές

1. «Περπατώντας στο Δουργούτι» 93^ο Δ.Σ. Αθηνών
2. «Με ένα σβώλο χώμα στον κόρφο» 1^ο Γυμνάσιο Καλυβίων Θορικού Αττικής
3. «Είμαστε και οι δύο εγγόνια της Λωζάνης» 3^ο Γυμνάσιο Καλαμάτας Μεσσηνίας
4. «Από τη Συνθήκη των Σεβρών στη Συνθήκη της Λωζάνης – Ο θρίαμβος και η καταστροφή μιας Ιδέας» ΓΕΛ Μούδρου Λήμνου
5. «Διαδρομές προσφύγων» 5^ο Πρότυπο Γυμνάσιο Χαλκίδας
6. «Ανάπτυξη διδακτικού σεναρίου στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος e-twinning με τίτλο: «Μνήμες του '22» 11ο-22ο Δ.Σ. Χαλκίδας

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΩΣ ΤΙΣ 18.30

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/01/2023 (18.30-20.30)

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΕΡ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Γ. Παντίδου, Α. Μισιρλή)

Ομιλία: "Μπορούμε να διδάξουμε το μικρασιατικό τραύμα αλλιώς;"

ΠΑΛΗΚΙΔΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Διδακτικής της Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας & Εθνολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

1. «Προσφυγικά μονοπάτια-χαρτογραφώντας ιστορίες των προσφύγων εκατό χρόνια μετά το 1922»

7^ο Γυμνάσιο Βόλου Μαγνησίας

2. «Η Νεοελληνική Λογοτεχνία ως έναυσμα μελέτης της Ιστορίας. Μελετώντας με πυξίδα τη Λογοτεχνία τη Μικρασιατική Καταστροφή και τους γαλιμήτες πρόσφυγες της Ερέτριας»

Γυμνάσιο Ερέτριας

3. «Το τραύμα της Μικρασιατικής Καταστροφής ως μέσο ευαισθητοποίησης για τα θύματα της σύγχρονης προσφυγικής κρίσης»

Ασημένια Μισιρλή, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ.Δ.Ε. Φωκίδας

4. «Τραυματική Μνήμη: Γυναικοκτονία και Παιδοκτονία κατά τη διάρκεια της Καταστροφής και της Προσφυγιάς του 1922»

Θεοφάνης Μαλκίδης, Δρ. Παντείου Πανεπιστημίου

5. «Η διδασκαλία της Μικρασιατικής Καταστροφής: κατανόηση των ιστορικών εννοιών «συνέχεια» και «αλλαγή» μέσα από τη χρήση πηγών»

Αδαμαντία Γερογιάννη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

ΜΟΥΣΙΚΟΘΕΑΤΡΙΚΟ ΑΝΑΛΟΓΙΟ: «ΑΠΟ ΞΕΝΟΝ ΤΟΠΟ» (Αμφιθέατρο, 20.30)

Πολιτιστική Ομάδα Ένωσης Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Εύβοιας

Μουσικοθεατρικό αναλόγιο βασισμένο στο μυθιστόρημα του Ηλία Βενέζη
"Αιολική Γη"

Συμμετέχουν εκπαιδευτικοί από σχολεία της Χαλκίδας και της ευρύτερης
περιοχής

Διάρκεια παράστασης 50΄

ΚΥΡΙΑΚΗ 29/01/2023 (09.30-13.00)

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ (ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Δ. Καρλατήρα – Χ. Μαρκαντώνης)

1. «Άφιξη και ενσωμάτωση των προσφύγων μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή στη Χαλκίδα -100 χρόνια (1922-2022).

1^ο Πρότυπο Λύκειο Χαλκίδας

2. «Αιγάλεω 1922-2022: 100 χρόνια Μικρασιατικής μνήμης»

ΕΝΕΕΓΥΛ Αιγάλεω Αττικής

3. «Η Μακρόνησος ως λοιμοκαθαρτήριο των προσφύγων: μία εφαρμοσμένη διδακτική πρόταση σε Εσπερινό Λύκειο»

Γυμνάσιο- Λ.Τ. Λαυρίου Αττικής

ΟΜΙΛΙΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ – ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Παρουσίαση και συντονισμός: *Χάρης Αθανασιάδης, Καθηγητής Δημόσιας Ιστορίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου*

1. "Ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή (1873 - 1950), το Πανεπιστήμιο της Σμύρνης και η γέφυρα πολιτισμού ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση"
ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, Καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

2. "Η Μικρασιατική Εκστρατεία (1919-1922): τα πολιτικά, διπλωματικά και στρατιωτικά λάθη που οδήγησαν στην Καταστροφή"
ΚΟΥΚΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, Νομικός-Ιστορικός, Πρόεδρος Δ.Σ. Εταιρείας Μελέτης Νεώτερης και Σύγχρονης Ιστορίας – Ιωάννης Καποδίστριας

3. "Πρόσφυγες και ξένοι στην τάξη. Κείμενα και Διακείμενα"
ΑΥΔΙΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, Ομότιμος Καθηγητής Λαογραφίας Παν. Θεσσαλίας

4. "Η ανάδειξη της προσφυγικής μνήμης με ψηφιακά μέσα και η εκπαιδευτική αξιοποίησή της: η περίπτωση της Κέρκυρας"
ΑΓΓΕΛΑΚΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, Αναπληρωτής Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου, Πρόεδρος Επιστημονικής Ένωσης ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΠΟΥΛΙΑΣΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ, Δρ. Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας Ιονίου Πανεπιστημίου

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΕΧΝΗΣ ΜΥΤΑΡΑ

3. ΠΑΝΕΥΒΟΪΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ ΧΑΛΚΙΔΑΣ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΡΩΣΣΟΣ»

4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΝΕΑΠΟΛΗΣ
ΧΑΛΚΙΔΑΣ «Η ΝΕΑΠΟΛΗ»

5. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΑΣ ΑΡΤΑΚΗΣ «ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ»

6. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΑΚΙΝΩΝ ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΑΣ ΑΡΤΑΚΗΣ «Η ΑΡΤΑΚΗ»

7. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ «Τ'ΑΛΩΝΑΚΙ»

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Π.Ε.Δ. (Περιφερειακή Ένωση Δήμων): ψηφιακή ξενάγηση στα αξιοθέατα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με διαδραστικό σύστημα προβολής 3D
- ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΑΣ ΛΑΜΨΑΚΟΥ: Παρουσίαση παραμυθιού (e book)
- Ιστορικοί περίπατοι στη Χαλκίδα
- Εργαστήρι Τέχνης Μυταρά: Έκθεση Έργων Τέχνης
- Πανευβοϊκός Σύλλογος Καππαδόκων Χαλκίδας «Ο Άγιος Ιωάννης ο Ρώσσοσ» : Έκθεση κειμηλίων στο Κοκκινο Σπίτι
- Πολιτιστικός Σύλλογος Μικρασιατών Προσφύγων και κατοίκων Νεάπολης Χαλκίδας «Η Νεάπολη»: Έκθεση κειμηλίων στο χώρο του Συλλόγου, Τραλλέων 50
- Σύλλογος Αρτακινών Κυζικηνών Νέας Αρτάκης «Η Αρτάκη»: Έκθεση κειμηλίων στον χώρο του Συλλόγου στη Νέα Αρτάκη

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΡΙΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

- Γυμνάσιο Νέας Αρτάκης
- Γυμνάσιο Νέας Λαμψάκου
- Γυμνάσιο Δροσιάς
- 6^ο Γυμνάσιο Χαλκίδας
- 5^ο Πρότυπο Γυμνάσιο Χαλκίδας
- 1^ο Πρότυπο Λύκειο Χαλκίδας
- 4^ο Δ.Σ. Χαλκίδας
- 12^ο Δ.Σ. Χαλκίδας
- 17^ο Δ.Σ. Χαλκίδας
- 24^ο Δ.Σ. Χαλκίδας
- 3^ο Δ.Σ. Βασιλικού
- 3^ο Δ.Σ. Ψαχνών
- Δ.Σ. Μετοχίου Δίρφυος